1850. **N°. 29**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 8 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 7 Maart.

Z. M. heeft bij continuatie benoemd tot Burgemeester der gemeenten Sassenheym, Vrije- en Lage Boekhorst en Vennip, Mr. W. B. Huygens.

— In de *Delftsche Courant* leest men: Een reiziger die zich eergisteren op den voormiddagtrein van Leyden naar Delft bevond, deelt ter voorkoming van schade mede, hoe bij zijne aankomst te 's Gravenhage ontdekt werd, dat van twee dames reizende in denzelfden wagen (2de klasse) waarin hij gezeten was, de beurzen waren ontvreemd, en bij aangifte daarvan bleek dat ook eene dame, reizende in de 1ste klasse, dezelfde onaangenaamheid was overkomen. De vermoedelijke beurzensnijders zijn er te 's Gravenhage afgestapt, en het is te wenschen dat de ijverige policie hen spoedig op het spoor zal zijn.

— De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Aanmoediging van den Tuinbouw, zal van den 5den tot den 9den April hare 5de Tentoonstelling houden, in de Zaal der Societeit Harmonie, te Rotterdam.

— Van wege het Departement van Binnenl. Zaken zijn verzonden een aantal knollen van de ullucus-plant (ullucus tuberosus), ten einde met de teelt daarvan op verschillende gronden hier te lande proeven kunnen worden genomen. Men heeft in den laatsten tijd de aandacht gevestigd op dit gewas, van hetwelk, zoo men beweert, de eigenschappen zijn, dat de gele eenigzins afgeplatte knollen den aardappel in smaak en hoedanigheid evenaren, en het loof voor beestenvoeder kan worden gebezigd.

— Het volgende is de opgaaf der bevolking van Nederland op den 19den November 1849, volgens de uitkomst der derde algemeene tienjarige volkstelling:

Noordbrabant	396,402,	waarvan te	's Hertogenbosch	21,703.
Gelderland	372,036,	»	» Arnhem	18,666.
Zuid-Holland	562,306,	»	» 's Gravenhage	72,115.
		»	» Rotterdam	89,862.
		»	» Leyden	35,864.
Noord-Holland	475,596,	»	» Haarlem	25,852.
		»	» Amsterdam	222,616.
Zeeland	160,297,	»	» Middelburg	15,834.
Utrecht	148,708,	»	» Utrecht	47,830.
Friesland	247,440,	»	» Leeuwarden	24,456.
Overijssel	215,722,	»	» Zwolle	18,168.
Groningen	188,450,	»	» Groningen	33,695.
Drenthe	82,739,	»	» Assen	4,392.
	2,849,746.			

— Op den 18den Febr. is de waterstand van het Haarlemmer-meer aan de Oude-Wetering waargenomen op 1 el 98 duimen onder A. P., nadat die stand den 24sten te voren, op 1 el 91½ duim onder A. P. was bevonden. In de genoemde maand is dus de waterstand in de droogmaking, die bij het begin tot 2 ellen onder A. P. was gebragt, ten hoogste tot 8½ duim gerezen. Deze rijzing bewijst, dat de hoeveelheid van den gevallen regen niet zeer belangrijk is geweest, daar de uitmaling tot den 25sten heeft moeten worden gestaakt, om Rijnlands boezemwater niet tot nog gevaarlijker hoogte op te voeren.

Dit boezemwater toch is ter genoemder plaatse tot 14 duimen onder A. P., opgeloopen, en is tot den 22sten gemiddeld op 20 duimen onder A. P. waargenomen; dat is 7½ duim boven Rijnlands maalpijn, en 15 duimen boven het peil der overeenkomst met het Rijk. — Daarna is de boezem vrij spoedig tot 45 duimen onder A. P. verlaagd, maar niettemin staan nog verscheidene polders en droogmakerijen in het zuiden van het waterschap dras en onder water; vermits men, ter zake van den te hoogen boezemstand, gedurende verscheidene weken, geen gebruik heeft kunnen maken van de gunstige gelegenheden ter uitmaling.

De schade, aan Rijnlands ingelanden berokkend, is belangrijk, en vermits dit niet toe te schrijven aan gebrek aan gunstige gelegenheid voor de gewone afwatering, noch aan eene buitengewone hoeveelheid regen, openbaart zich het regtmatig verlangen der belanghebbenden, dat in de dringende noodzakelijkheid van het daarstellen van meerdere en voldoende middelen van afwatering aan Rijnlands boezem, en in de ongelegenheden van de zoo zeer verminderde waterberging moge worden voorzien. (*Haarl. Cour.*)

— De *Amst. Cour.* van 1 Maart deelt een artikel mede uit de *Weser Zeitung*, *over de dwaalleer, betreffende de toenemende verarming*, dat wel opmerking verdient, wij laten er hier het een en ander uit volgen:

Een naauwkeurig onderzoek, wordt daar gezegd, eene zorgvuldige vergelijking van daadzaken en cijfers, toont op onwederlegbare gronden aan, dat de geheele klagte, betreffende de vermeerdering van de behoeftigen, althans voor zoo veel men die toepast op de arbeidzame volkeren van midden-noord- en west-Europa, op eene dwaling berust, haar oorsprong hebbende uit het voorbijzien van de oeconomische verhouding der vorige eeuwen en vooral van den toestand der arbeidende klassen, waaraan in de geschiedkundige geschriften van die dagen haast in 't geheel niet gedacht werd, en die men uit eene menigte verstrooide en dan nog moeijelijk te begrijpen documenten, volgens eigene navorsching en onderzoek tot een geleidelijk overzigt behoort te brengen, alsmede van de verkeerde gevolgtrekkingen, die men uit enkele plaatselijke verschijnselen, uit de verarming van sommige steden en provinciën, geldig tracht te maken voor eene onbetwistbare verarming van het geheel.

Zoo weet men eens de ellende, ja zelfs den hongersnood, door eenige klassen der bevolking van Duitschland geleden, aan de kwijning van de linnen-industrie — eene kwijning, grootendeels toe te schrijven aan het volgen van verouderden fabrijkmatigen arbeid of verminderde qualiteit der stoffen, waardoor wij de gunst der markt verloren, en riep toen, dat de armoede hand over hand toenam; maar vergat er aan te denken, dat in vroegere jaren de armoede der arbeidende klassen, het pauperismus — dat men voor een kind van onze dagen uitkrijt — veel grooter, veel schrikbarender te voorschijn trad, dan thans, zelfs in de dorpen der Silezische wevers. Immers in 1793 had men daar hongersnood, en toch waren toen de machinale weverijen nog niet in werking.

Een moeijelijk maar hoogst verdienstelijk werk zou het zijn, om eene geschiedenis der armoede te verzamelen. De uitkomst zou bewijzen wat wij beweren, namelijk: *dat in Landen, waar de nationale arbeid niet verlamd wordt, door traagheid, onverschilligheid of staatkundige onheilen, de armoede der menigte in onze eeuw niet toeneemt, maar onafgebroken vermindert.*

Als het tegendeel waar was, dan zou het dit vooral in Engeland zijn. In geen land ter wereld toch, nam de bevolking op eene betrekkelijk kleine ruimte, zoo zeer toe — bereikte het fabriekwezen zulk eene duizelende hoogte — is het kapitaal zoo kolossaal, als in het koningrijk, dat thans wel het magtigste op aarde is. En inderdaad, de socialistische en niet socialistische theoristen van het pauperismus, wijzen bij voorkeur op het voorbeeld van Engeland, om te toonen, welke tot verschrikkelijke uitbreiding der armoede, de menigte door de onbeperkte industriële vrijheid, door de teugellooze concurrentie en door de heerschappij van het kapitaal is geraakt. Een bekend socialist, Friedrich Engels, schreef een boek — overigens zeer belangrijk en vol van goede lessen — waarin hij trachtte te bewijzen, dat Engeland door zijn fabriekwezen, ten verderve wordt gevoerd en meer anderen hebben met soortgelijke schoolsche theoriën, hetzelfde beweerd. Vele Engelschen wenschen den gelukkigen tijd der 16de en 17de eeuw terug, toen het volk verdeeld werd in rijke edellieden en welgestelde burgers. De lofredenaars van die dagen ontwerpen een romantisch beeld van het voormalige land, terwijl het nogtans met bijna mathematische zekerheid te bewijzen is, dat de welstand van de volksmassa (niet van de burgerij alleen) onder de Regering van Koningin Victoria beter is dan onder die der Stuarts, toen de stoommachine hare rol nog niet speelde.

De beroemde Engelsche geschiedschrijver Macaulay wijdt in zijn groot werk over Engelands historie een geheel hoofdstuk aan de armoede, en hij — zoo ook Thiers in Frankrijk — stemmen volkomen in het hierboven omschreven oordeel over het pauperismus overeen.

Eerstgenoemde schrijver zegt: van de groote massa des volks, is niet veel te zeggen. In die tijden toch, achtten de menschenvrienden het nog niet als een heiligen pligt, volksleiders rekenden het nog niet als hun beroep, den nood der arbeiders van de daken te prediken. De geschiedschrijvers waren te zeer bezig met het hof en de legers, om eene plaats open te houden voor de hut van den boer, of het dak van den handwerksman. Heden ten dage zendt de pers, dikwijls binnen de 24 uren, meer discussiën en declamatiën over den toestand der arbeidende klasse, in de wereld, dan vroeger in een

menschen leeftijd. Maar groote dwaling zou het zijn, uit de vermeerdering dier klagten te besluiten, dat ergens de armoede toenam.

De *Weser-Zeitung* zegt verder: Macaulay's beschrijving van het leven des Engelschen volks in de 17de eeuw, is ook van toepassing op Frankrijk en Duitschland.

Als men den volks-toestand in Frankrijk en Duitschland, gedurende de 17de en 18de eeuw in de kleinste bijzonderheden nagaat — als men zich niet laat verblinden, door de enkele schitterende lichtpunten, door den rijkdom van eenige steden daargesteld, maar afdaalt in het donker der verblijfplaatsen van de behoeftigsten onder de menigte, dan zal men ontwijfelbaar tot slotsom zijner navorschingen bekomen, wat ook Macaulay verkreeg. Men zal vinden, dat overal de vrije mededinging juist het kwaad verminderde dat men haar toedichtte — dat zij, waar voor honderd jaren, slechts eenige vermogenden, te midden van talrijke behoeftigen woonden, een meer algemeenen welstand in grooter omtrek verspreidde — dat de instelling van het actiën-systeem, voor minder bemiddelden de deelneming aan groote ondernemingen, vroeger alleen door den kapitalist uit te voeren, mogelijk maakte — dat hongersnood en de ziekten niet zoo dikwijls terugkeeren — dat den handwerker zekere genoegens des levens geschonken, en middelen en vruchten der beschaving deelachtig gemaakt worden, die voor honderd jaren naauwelijks den rijke gegund werden — dat zij eindelijk, den behoeftige een leven verschafte, hetzij door hem te bezigen tot fabriek — hetzij tot landarbeid, waarvan de ongelukkige, die in de spelonken van morsige voorsteden of in de hütten van armzalige dorpen, een bijna dierlijk bestaan met zich voortsleepte, geen denkbeeld had.

's GRAVENHAGE, 7 Maart.

Z. M. heeft den Heer A. Vrolik, Inspecteur-Essayeur-Generaal der Munt, vergund de Ridderorde van de Poolster aan te nemen, hem door den Koning van Zweden geschonken.

— Z. M. heeft den Secretaris van Legatie te Frankfort, Mr. W. H. Baron van der Duyn, eervol teruggeroepen, met behoud van titel en rang, en een wachtgeld van *f* 1,000, in afwachting van plaatsing.

— De Graaf van Lynden heeft den 27sten Februarij zijn afscheidsgehoor gehad bij de Koninklijke familie te Stokholm, en zou den volgenden dag herwaarts terugkeeren.

— De Raad dezer stad heeft tot Onderwijzer in de Hoogduitsche taal aan het Gymnasium aangesteld den Heer H. C. van der Kuylen, Huisonderwijzer alhier.

— De Heer H. Alewijn, Consul-Generaal der Nederlanden te Genua, is aldaar den 24sten Februarij overleden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 6 Maart.

In deze Zitting is ingekomen eene missive van den Minister van Finantiën, waarbij mededeeling gedaan wordt van onderscheidene wijzigingen in het ontwerp nopens de brieven-posterij, die zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp geopend. Veertien sprekers hebben het woord gevoerd. Schier uitsluitend liepen die beraadslagingen over het hoofd-vraagpunt der uitsluitende bevoegdheid van den Staat tot brieven-vervoer. Als daaraan naauw verwant, kwamen ook de overige punten ter sprake, als daar zijn: de noodige verbeteringen in de dienst; de beoordeeling van het aangeboden schaaltarief; de port-berekening naar het gewigt, en vooral ook de aangegeve doch bij de memorie van beantwoording afgewezen middenweg, om namelijk het brieven-vervoer door bijzondere ondernemingen toe te laten, mits elke brief van een postzegel of poststempel voorzien werd, waardoor, terwijl de post-administratie er geldelijk voordeel van trok, toch geene enkele gelegenheid tot brieven-verzending, die de ingezetenen als onmisbaar hebben leeren beschouwen, behoefde te worden gemist. De sprekers die tegen de voordragt spraken, deden zulks meerendeels op grond van het stelsel van monopolie.

De Heer Wynaends heeft steeds bezwaar tegen het bij het ontwerp voorgedragen monopoliestelsel. Ten slotte heeft Spr. reeds nu verklaard dat hij, de tegenwoordige voordragt afstemmende, zich met genoegen zal verklaren voor het ontwerp nopens de scheepvaart, van hetzelfde ministerie afkomstig.

De Heer Gosterus heeft mede de voordragt bestreden, en wel uit een *vierledig* oogpunt. Hij noemde die 1°. onredelijk in zich zelve; 2°. onzedelijk in hare uitwerkselen; 3°. zij zal het doel missen; 4°. zij miskent den waren stand der zaken. — Spr. treedt daarbij in breede ontwikkeling over het onzedelijke van het hier voorgedragen monopoliestelsel en motiveert zijn afkeurend votum breedvoerig.

De Heer Wintgens heeft het ontwerp verdedigd. Hij heeft in de eerste plaats zijn dank aan den Minister betuigd voor de zorgen, welke hij aan onze stoffelijke belangen wijdt.

De Heer de Moorraaz heeft de voordragt uit verschillende oogpunten bestreden.

De Heer Bachiene is voor het ontwerp. Hij bepaalt zich tot de wederlegging van eenige punten, tegen het zoogenaamde monopolie aangevoerd.

De Heer Hengst kan zijne goedkeurende stem aan het ontwerp niet geven; hij had meer vrijheid verlangd, geene halve, maar volledige hervorming; geen overgangsmaatregel. Zijne hoofdbezwaren zijn het monopoliestelsel en het schaaltarief.

De Heer Reinders is mede tegen de wet, genoegzaam op dezelfde gronden als de vorige bestrijders.

De Heer Lotsy wil wel den Staat de uitsluitende bevoegdheid tot brievenvervoer toekennen. Maar hij ziet nu de bevoegdheid van den Staat wel gewaarborgd, doch niet de vervulling van den pligt die er tegenover moet staan, zich hier oplossende in openstelling overal van de gelegenheid tot doelmatig en snel brievenvervoer. Erlangt hij geene genoegzame waarborgen, dan zal hij tegen de wet stemmen.

De Heer Schooneveld wenscht alleen te weten wat de ware strekking is van art. 9. Of dat strekt om gevolg te geven aan den verlangden middenweg: Dat art. bepaalt dat een jaar na de invoering dezer wet, de vooruitbetaling van het port ook zal kunnen geschieden door het aanhechten van postzegels. Ware er nu bepaald dat, onder betaling van een zeker regt, het vervoer langs anderen weg kan plaats hebben, dan ware in aller belang, in aller bezwaar voorzien. Hij vraagt dus bepaaldelijk of die opvatting gelegen kan zijn in de algemeene uitdrukking van het gewijzigd art. 9.

De Minister van Finantiën antwoordt dat dit art. geen inbreuk maakt op de bij art. 1 aan den Staat voorbehoudende uitsluitende bevoegdheid tot brievenvervoer, zoodat de uitlegging van den vorigen spreker als niet in den geest der wet gegrond moet beschouwd worden.

De Heer van Dam van Isselt hecht zeer aan den middenweg door den Heer Schooneveld bedoeld. Aanvankelijk was hij niet ongezind om de uitsluitende bevoegdheid aan den Staat toe te kennen, maar als hij let b. v. op het tarief van art. 7, dan vindt hij daarin, met het oog op art. 3, een hatelijk monopolie; een pak papieren dat men elders voor 50 cents kan ontvangen, zou volgens dat tarief *f* 1.50 kosten. Het middel van zegelaanhechting en dan vervoer door gelegenheid naar verkiezing komt hem al meer en meer als zeer doeltreffend voor en hij wenscht dat men dien middenweg zal inslaan. Met leedwezen merkt hij op, dat na dit laatste gezegde, de Minister een ontkennend teeken geeft, maar nu moet hij dan toch opmerken dat ja in de stukken en in de antwoorden wel herhaaldelijk is aangevoerd dat dit middel niet aanwendbaar is, maar de bewijzen voor die stelling ontbreken nog. Wil men al niet tot het middel der postzegels overgaan, waarom dan niet een uniform-port ingevoerd? Spr. ziet zich om al deze redenen genoodzaakt om tegen het systema der wet te stemmen.

De Heer Groen van Prinsterer verklaart zich ten voordeele van het wets-ontwerp. Hij merkt op, dat er maar al te zeer uit het oog wordt verloren, dat het eene onvermijdelijke zaak is, dat de schatkist gevuld moet zijn. Hij vreest, dat er ten slotte geene belasting zal zijn, waarvan men de opheffing niet vragen zal. Men wil thans gaarne alles aan den Staat wijten, alles van den Staat vorderen, maar tevens den Staat niets geven en dezen alles ontnemen. Men vordert alles van den Staat, maar men verlangt, dat deze alles zal bekostigen zonder geld. Hij is dan ook voor het behoud der uitsluitende bevoegdheid van den Staat, maar vooral voor het behoud van de opbrengst, van dit middel. Eerst was hij wel gestemd voor eene soort van middenweg, maar is gevallen voor de eenvoudige verklaring des Ministers dat het invoeren van enkele postzegels onmogelijk was. Hij hecht hier veel aan, omdat uit alles, wat van regeringswege nopens dit ontwerp is medegedeeld, gebleken is, dat men met eene deskundige administratie te doen had, en de Minister zoo veel mogelijk getracht heeft het gemeen overleg te bevorderen. Ook heeft de Regering te kennen gegeven, dat zij inzag, dat zij, bij de aanneming van dit ontwerp, zedelijk verpligt zou zijn, om te zorgen, dat aan het publiek in een redelijken zin geenerlei gelegenheid, tot brieven-verzending, worde ontnomen, die het thans bezit. Die verklaring heeft hem volkomen gerustgesteld.

Het is mogelijk, dat niet alle wenschen bevredigd, niet alle bezwaren opgeheven zijn. Maar indien er niets veranderd wordt, dan blijft men in eenen toestand erger dan wanneer men de wet niet aanneemt. De verbeteringen, in deze voordragt vervat, kunnen leiden tot verdere verbeteringen. Het is onmogelijk, terstond de volmaaktheid te bereiken. Wanneer men in eens het volmaakte verlangt, verkrijgt men gewoonlijk het slechte in de plaats.

De Heer van Zuylen van Nyevelt zegt dat de handhaving van het monopolie van den Staat moet geschieden door het verleenen van het grootste gemak aan de ingezetenen en de minst mogelijke kostbaarheid. Hij gelooft niet dat b. v. een gelijkmatig port van 5 cents, op den duur, de opbrengst der posterij zou benadeelen. Maar, mag hij nu deze wet aannemen als overgangs-maatregel? Neen, want hij ziet hier geen overgang, wel tegenstelling van 2 verschillende stelsels en vindt ook geen waarborg dat deze wet zal leiden tot het aannemen van een uniform-tax. Indien een amendement wierd voorgedragen en aangenomen, houdende dat, zoodra de opbrengst van het brievenvervoer volgens dit ontwerp, een zeker cijfer zal hebben bereikt, men zal overgaan tot het uniform-port, dan zou hij zich met de voordragt kunnen vereenigen; thans echter niet.

De Heer van Eck is voor de wet; hij verwacht van de aanneming vele voordeelen: hij dankt den Minister van Finantiën die door zijne voordragt verandering brengt in den toestand van voortdurende wetsverkrachting. Niettemin wenschte hij liever een uniform-port à 10 cents, maar verkrijgt hij dat niet, het zal voor hem geene reden tot afstemming zijn.

Het uur reeds verstreken zijnde, wordt de Zitting verdaagd tot morgen ten 11 ure.

In deze Zitting is ook nog bepaald dat de beraadslagingen over het ontwerp wegens de heffing eener provinciale belasting in Friesland zal plaats hebben op Maandag den 11 dezer.

Zitting van heden, 7 Maart.

In deze Zitting is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een wets-ontwerp en daarbij behoorende Memorie van Toelichting, betrekkelijk de overbrenging van fondsen van de begrooting van 1849 of die van 1850, voor het herstel van het Nederlandsche Muntwezen. Drukken en ronddeelen en verzending naar de afdeelingen.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het geheel van het wets-ontwerp betrekkelijk de Brieven-posterij.

In den loop dier beraadslagingen hebben de Heeren Verwey-Mejan en Duymaer van Twist, inlichtingen gevraagd nopens het tijdstip, waarop de door de Grondwet bevolen organieke wetten aan de Vergadering zullen worden aangeboden.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft de redenen ontwikkeld, waarom tot zijne teleurstelling tot nog toe die wetten nog niet zijn aangeboden (welke rede wij nader zullen mededeelen). Als slotsom heeft de Minister opgegeven; dat de kieswet en de provinciale wet te gelijker tijd zullen worden aangeboden; dat hij het juiste tijdstip daarvan niet met zekerheid kon opgeven, doch dat hij zich voorstelde en verwachtte, dat dit zoo tijdig zou kunnen geschieden, dat reeds dezen zomer de Provinciale Staten, volgens de nieuwe wet, zitting zouden nemen.

OUDEWATER, 5 Maart.

Sedert eenige weken openbaart zich alhier een geest van woeligheid en onrust, welke geen lof verdient. Den 2den dezer zouden 4 dragonders, dienstdoende Marechaussées, zich in de stad begeven, ten einde patrouille te maken, doch het gemeen, deels gewapend met stokken, steenen en enkelen met geweren, hield ze, onder dreigende kreten, buiten de poort. Dit is ongetwijfeld eene voortzetting van de rustverstoring, die er, met het eindigen van den vasten-avond heeft plaats gehad. Toen had zich eene troep van wel 200 rumoermakers vereenigd, onder het accompagnement van een dertigtal rommelpotten, waarbij men op eene bekende wijze spotliederen zong, gerigt tegen een inwoner der Stad. Nadat de Burgemeester een der belhamels achter de traliën had doen plaatsen, zag hij zich spoedig gedrongen, dien weder los te laten. In eene herberg was voor het gemeen gratis jenever te verkrijgen. Schande kome op het hoofd van hen, die den grond tot die rustverstoring leggen, en het gemeen in beweging brengen, zonder te denken aan de jammerlijke gevolgen, die zulk eene strafwaardige daad moet na zich slepen. *(Utr. Cour.)*

ENKHUIZEN, 2 Maart.

Ten gevolge van den minder gunstig financiëlen toestand van het weeshuis te dezer stede, moesten tot nu toe de weezen van behoeftige ouders in de kolonie te Veenhuizen worden opgenomen; sedert echter wijle Mw. de Vries, onder andere legaten aan godshuizen, ook ƒ 70,000 aan het bedoelde weeshuis vermaakte, konden ook de arme weezen daarin worden toegelaten. Uit dien hoofde werden heden een elftal kinderen, die hereids in de gezegde kolonie werden verzorgd, alhier feestelijk ontscheept, en tot hunne innige blijdschap en die hunner betrekkingen, onder den toevloed van eene ontzettende menigte van menschen, in het weeshuis binnengeleid, alwaar hun door Heeren Regenten, na een toepasselijke welkomstgroet, eenige ververschingen werden aangeboden. Des avonds, bij gelegenheid van de intree-predicatie van Ds. Cats Worr, werd deze feestelijkheid plegtig en godsdienstig herdacht.

NIJMEGEN, 5 Maart.

De Heer C. Auwerda, Koopman te dezer stede, reeds vroeger naar Noord-Amerika verhuisd, doch in den zomer des vorigen jaars, wegens familie-aangelegenheden herwaarts terug gekeerd, is heden morgen, vergezeld van een 25-tal andere niet onbemiddelde personen uit deze stad en omstreken, die zich bij hem hadden aangesloten, wederom van hier naar zijn nieuw vaderland afgereisd.

ZWOLLE, 5 Maart.

Uit berigten van Jeruzalem ontvangen van 28 Jan. ll., blijkt dat Prinses Marianne den 17den uit Jaffa vertrokken, en in den namiddag van den 19den met gevolg, in den besten welstand te Jeruzalem was aangekomen. In de plaatsen, waardoor de togt leidde, werd H. K. H. met de meeste onderscheiding opgewacht, terwijl in de Heilige stad zelve de Pacha en de verdere autoriteiten H. K. H. op eene allezins plegtige wijze hebben ontvangen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Maart.

Het standbeeld van den President der Republiek is in eene zaal van de Wetgevende Vergadering geplaatst, ter vervanging van dat van den gewezen Koning Lodewijk Philips. Het stelt hem voor met de regterhand rustende op eene bijenkorf, in de linkerhand een lauwerkrans; aan zijne voeten liggen de pijlbundels der Republiek, met den Gallischen haan en eene gebroken bijl.

— De leening ten behoeve van de familie Orleans is sedert drie dagen geopend; zij is groot 20 millioen, en er is reeds voor 16 millioen ingeschreven.

— De Generaal St. Amand, belast met de oprigting van het leger in den Kerkelijken Staat, is naar Rome vertrokken, ten einde met de Pauselijke Regering daarover te onderhandelen.

— Voor eenige dagen wierp zich in de gemeente Deux-Chaises, departement der Allier, eene wolvin op een jeugdig meisje hetwelk bij een bosch een kudde schapen hoedde, en bragt haar ernstige wonden toe. Vervolgens joeg de wolvin de kudde schapen na, binnen den voorhof van eene pachthoeve, daar ontmoette zij eene andere vrouw, wierp haar omver zonder haar verder eenig leed te doen, en keerde vervolgens tot de herderin terug, die zij op nieuw eenige wonden toebragt. Toen ontmoetten drie personen, vader, zoon en kleinzoon, van den veld-arbeid terugkeerende, insgelijks de wolvin; deze wierp zich op den zoon, die trachtte haar met een hevigen slag neder te vellen. Het dier ontweek den slag en sprong hem naar de borst. Hij verloor echter geenszins zijne tegenwoordigheid van geest, maar omklemde het dier met zijne gespierde armen en wierp het ter aarde, aan de anderen toeroepende: »Neem thans mijn mes en snijd haar de keel af." Een hunner volvoerde dit bevel met buitengewone vastberadenheid, en weldra lag het dier dood aan hunne voeten.

SPANJE.

MADRID, 27 Februarij.

De Regering heeft de dienst der schatkist voor de volgende maand aldus geregeld: Huis der Koningin 3,575,000 realen; wetgev. coll. 93,821; ministeriën: van buitenl. zaken 192,695; van justitie 1,542,400; van oorlog 23,131,712; idem voor de burger wacht 2,321,732; van marine 5,818,890; binnenl. zaken 4,176,076; van koophandel, onderwijs en openbare werken 5,102,576; van financiën 10,359,139, en eindelijk voor de passive klassen 14,612,058.

PORTUGAL.

LISSABON, 20 Februarij.

De toestand der geldmiddelen is nog steeds zeer ongunstig. De schatkist kan aan geene harer verpligtingen voldoen; en toch worden de fondsen gebruikt tot nuttelooze uitgaven ten voordeele der ambtenaren. In de Cortes heeft een lid beweerd, dat het amortisatie-fonds voor de passive schuld geheel tot andere doeleinden gebruikt werd.

ITALIE.

ROME, 23 Februarij.

Omtrent den toestand der Legatiën en bijzonder van Bologna wordt in berigten uit de hoofdstad een zeer somber tooneel geschetst. Tallooze benden roovers loopen het platte land af, en plunderen zelfs op klaarlichten dag de woningen.

— Eerdaags zal te Lorette door 17 Prelaten uit de Marken, onder welke 4 Kardinalen, eene kerkelijke vergadering worden gehouden, om er te spreken over de belangen der Godsdienst. De Kardinaal Aartsbisschop van Ferino zal er voorzitter zijn.

— Het verontrust de hoofden der kerkelijke partij hier te lande zeer, dat zelfs in Milaan en Venetië het bekend maken van betoogen, waarin de ongelegenheden van het geestelijk gezag in het burgerlijk beheer in het breede worden aangetoond, door de Oostenrijksche Overheden straffeloos wordt geduld.

LUXEMBURG.

2 Maart.

In de Zitting der Kamer van gisteren is door den Heer von Blochausen eene interpellatie aan het bewind gerigt nopens de komst van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden aldaar. Het hoofd van het bestuur, de Heer Willmar, heeft daarop het volgende geantwoord:

»De gewigtige gebeurtenissen, welke, zoowel in het Hertogdom als in de omliggende landen zijn voorgevallen, hebben Z. M. het besluit doen nemen, zich bij ons, overeenkomstig de Staatsregeling, te doen vervangen door een Stedehouder, die in het Groothertogdom zal resideren.

Dit besluit genomen zijnde, blijft alleen het tijdperk der uitvoering te bepalen over. Heden zelfs heb ik van wege den Secretaris van het Kabinet des Konings voor de zaken van het Groothertogdom kennisgeving ontvangen, dat, met den post van den volgenden dag, de stukken, betrekkelijk de inrigting van dit stedehouderschap, zullen verzonden worden. — Wat betreft de aankomst van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, die, ingevolge de begeerte van Z. M., den eed moet afleggen in den boezem der Kamer, daaromtrent zegt het bij mij ontvangen berigt niet, of die al dan niet onmiddellijk zal zijn. — Zietdaar de tijdingen, welke ik ontvangen heb, en waaromtrent ik de Kamer zonder bezwaar kan inlichten, te meer, daar het geheele land daarvan morgen door de proclamatiën zal onderrigt zijn."

In dezelfde Zitting heeft de Kamer zich, met 28 tegen 11 stemmen, vereenigd met de conclusie der centrale sectie, tot toetreding tot het centraal bestuur in Duitschland, waarna de Heer Willmar het Koninklijk besluit tot sluiting der Zitting, gelezen heeft.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 1 Maart.

Tusschen onze Regering en die van Wurtemberg en Saksen zou een nieuw Drie-koningen-verbond getcekend zijn.

— In de werkplaatsen en magazijnen der artillerie alhier heerscht groote bedrijvigheid.

— In Wurtemberg en Hanover waren al de soldaten, die met verlof afwezig waren opgeroepen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 1 Maart.

Onze vlag moet ook dit jaar in afgelegen streken wapperen, daar een groot oorlogschip uit Triest naar de W. Indië zal stevenen, de belangrijkste der Antilles en de Noordkust van Z. Amerika zal aandoen, Brazilië en La Plata bezoeken, Kaap Hoorn omzeilen, zich te Valparaiso, Lima en Guayaquil ophouden en de vaart tot St. Francisco in Californie voortzetten.

— Wederom zijn te Pesth 9 Hongaren tot den dood veroordeeld, die deel aan den opstand hadden genomen; hunne straf is echter in die van 4—20 jaren gevangenis veranderd.

— De schade door onderscheiden personen in de Octoberdagen van 1848 hier geleden, bedraagt in het geheel ruim 4½ millioen fl.; ruim drie millioen echter zullen slechts voldaan worden, het overige is niet erkend. De Keizer heeft op voordragt van den Ministerraad 650,000 fl. verleend, om aan de dringendste aanvragen te voldoen.

DENEMARKEN.

KOPENHAGEN, 28 Februarij.

De Minister van Finantiën heeft gisteren aan de Kamer het wets-ontwerp medegedeeld ten aanzien der oorlogsbelasting voor 1850, dat op dezelfde beginselen berust als dat van 1848. Tevens is eene wet voorgesteld, waarbij de heffing der opcenten op de inkomende regten van eenige artikelen, er in 1848 opgelegd, ook na 1°. Januarij van dit jaar verbindend wordt verklaard.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen mits deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belastingen zijn ontvangen twee Aanvullings-Kohieren voor de Belasting op het Personeel, dienst 1849 en 1850, welke op den 1sten dezer maand zijn executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger verzonden.

DU RIEU.

Leyden, 6 *Maart* 1850. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

De Kerkeraad der Waalsche gemeente te 's Gravenhage heeft tot Predikant beroepen, Ds. Bonnet te Frankfort.

210de Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste Trekking. N°. 3319 een prijs van ƒ2,500. N°s. 4642, 5598 en 8920 ieder een prijs van ƒ1,000.

2de » N°. 14921 een prijs van ƒ1,250. N°s. 6038, 6867 en 15008 ieder een prijs van ƒ1,000.

3de » N°. 2626 een prijs van ƒ5,000. N°. 12471 een prijs van ƒ1,250. N°s. 13543, 15512 en 18647 ieder een prijs van ƒ1,000.

4de » N°. 18057 een prijs van ƒ25,000. N°. 1227 een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Gods Almagt eischte van ons den waardigen Zoon, Broeder en Geliefde, JACOBUS JOHANNES, oud 38 jaren en 7 maanden. Wat Ouders, Familie, zijne Beminde, in hem verliezen kunnen zij alleen beseffen, die weten, hoe teêr hij bemind werd door ons.

LEYDEN, FR. WIJNSTROOM,
5 Maart 1850. Uit aller naam.

NB. *De Affaire zal door mij op zijnen naam worden voortgezet.*

Tot onze droefheid overleed heden, in den jeugdigen leeftijd van ruim 4 jaren, ons Zoontje ABRAHAM.

LEYDEN, J. STOKHUYZEN,
5 Maart 1850. C. FAUL.

Ik bedank een ieder voor de deelneming bij het overlijden mijner Tante ontvangen.

MESS.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van den Heer A. PETERS.

Maandag 11 Maart 1850. (N°. 12.)

Op zeer vereerend Verzoek, eene Tweede Voorstelling van: **Laurierboom en Bedelstaf, of drie jaren uit het leven van een Dichter**, met een Naspel: **Bedelstaf en Lauweren, of twintig jaren na den dood**, Drama in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van *Carl von Holtei*, door den Heer G. VAN BEEK. Gevolgd door: **Het Huismoedertje**, Blijspel met Zang in één Bedrijf, naar het Fransch door den Heer J. BEEMS. Nooit alhier vertoond.

Aanvang ten half Zeven ure.

Bij SCHREUDER & VAN BAAK alhier, is eene Inteekening geopend, op:

HENRI's DRINKLIED (*met Piano.*)

Voorkomende in de **Laurierboom**, à 35 Cts.

(*Zullende de prijs buiten Inteekening, aanmerkelijk verhoogd worden.*)

Bij bovengenoemden zijn nog eenige Exemplaren voorhanden van:

Le Prophète, (waarvan de Partituur à ƒ6.60 bij hen verkrijgbaar is,) 25 Cts. **De Profeet**, 25 Cts. en **De Laurierboom**, 50 Cts., deze drie laatste Werkjes gezamenlijk nemende 75 Cts.

Evenzeer kan men à 35 Cts. inteekenen op:

De Man met het IJzeren Masker, naar het Fransch. (*l'Homme au Masque de Fer.*)

A. J. van WEERDE,
Nederlandsche Boek-, Muzijk- en Kunst-handel, te 's *Gravenhage.*

Mren Regenten der Huiszitten- en Diaconie Armen alhier, brengen ter kennisse, dat de *gewone Voorjaars-Collecte voor hunne Armen*, zal plaats hebben op Maandag den 11den Maart 1850, des Voormiddags ten *tien* ure.

Is de liefdadigheid der Ingezetenen nog onlangs op eene treffende wijze gebleken, ook nu vertrouwen zij door milde giften in staat gesteld te zullen worden, voortdurend in de behoefte van het groote getal bedeelden te kunnen voorzien.

Mren Regenten voornoemd,

Leyden, 7 *Maart* 1850. J. MONTAGNE Jz., *President.*

J. HOLTZ, *Fung. Secretaris.*

VERKOOPING in de Stads-Bank van Leening te Leyden, op Dingsdag den 12den Maart 1850, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand November 1848.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Hoe men door de Pillen van Holloway een ziekelijken toestand der ingewanden herstelt.

Duizende menschen zullen hun leven behouden, op de volgende wijze: Men zij matig in het gebruiken van vruchten, groenten, gebak, eijeren, vet van vleesch, sausen, wijn, bier, sterke dranken, en over het algemeen vermijde elke buitensporigheid. Men zuivere wel de maag en ingewanden, en zuivere het bloed, hetwelk men zal bewerkstelligen, door des morgens en 's avonds, gedurende veertien dagen vijf of zes HOLLOWAY's *Pillen* te nemen, en vervolgens elke week twee à drie dosis. Op deze wijze zal men de volmaaktste gezondheid behouden, en zelfs de cholera verhoeden. Dezelfde voorzorgen behoorden in acht genomen te worden bij elke gewone ongesteldheid der ingewanden.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ7.75, ƒ15.50, ƒ23.50.

Potjes Zalf à ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ8.15, ƒ15.90, ƒ23.90.

Te bekomen te '*s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 6 MAART.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$55\frac{1}{4}$	$55\frac{3}{4}$	$55\frac{7}{16}$
Dito Certificaten	3	〃	$65\frac{1}{4}$	$65\frac{3}{4}$	$65\frac{7}{16}$
Dito dito	〃 4	〃	$85\frac{1}{4}$	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{9}{16}$
Amortisatie Syndicaat	〃 $3\frac{1}{2}$	〃	86	$86\frac{1}{4}$	—
Handelmaatschappij	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	$167\frac{3}{4}$	$168\frac{1}{8}$	168
O. I. Leening	〃 4	〃	$84\frac{1}{2}$	85	$84\frac{3}{4}$
Dito Holl. Spoorweg	〃		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Haarlemmermeer	〃 5	〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5	〃	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	〃 5	〃	104	$104\frac{1}{2}$	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	〃 5	〃	$94\frac{1}{2}$	95	—
Dito 1840	〃 4	〃	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{5}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & C°.	〃 4	〃	$84\frac{1}{2}$	85	$84\frac{3}{4}$
Dito dito Nieuwe	〃 4	〃	$83\frac{3}{4}$	$84\frac{1}{4}$	84
Inschrijving in Assign.	〃 6	〃	—	—	—
Certificaten van dito	〃 6	〃	—	—	—
POLEN, Obligatiën	〃 4	〃	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	〃 500	〃	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$11\frac{1}{4}$	$11\frac{1}{2}$	$11\frac{7}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	〃 5	〃	—	—	—
Dito Obligatiën	〃 3	〃	$36\frac{3}{4}$	37	$36\frac{7}{8}$
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3	〃	$28\frac{1}{4}$	29	$28\frac{15}{16}$
Coupons Ardoins			$7\frac{3}{4}$	$8\frac{1}{2}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	〃 5	〃	—	—	—
Dito	〃 4	〃	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{1}{2}$	—
Dito Metall.	〃 5	〃	$78\frac{1}{2}$	79	—
Dito Nieuwe	〃 5	〃	$83\frac{1}{2}$	84	$83\frac{5}{8}$
Dito 1847	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$41\frac{3}{4}$	$42\frac{1}{4}$	$41\frac{7}{8}$
BELGIE, Banc.	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	47	$47\frac{1}{4}$	$47\frac{3}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	〃	$89\frac{3}{4}$	$90\frac{1}{4}$	90
PORTUGAL, te Londen	〃 3	〃	$35\frac{1}{2}$	$35\frac{3}{4}$	$35\frac{5}{8}$
Dito dito	〃 4	〃	$36\frac{1}{2}$	$37\frac{1}{4}$	37
VENEZUELA	〃 $2\frac{1}{4}$	〃	$33\frac{1}{2}$	34	$33\frac{3}{4}$
MEXICO	〃 5	〃	$28\frac{3}{4}$	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{1}{16}$
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Grieken $5\frac{3}{4}$, $6\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto $2\frac{1}{2}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.